

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
“_23_” ___iyun 2025_ yildagi
180-son buyrug'iga
-ilova

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
AKADEMIK SHOKIR ALIMOV NOMIDAGI RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN
FTIZIATRIYA VA PULMONOLOGIYA ILMIY-AMALIY TIBBIYOT MARKAZI**

**«SURUNKALI BRONXIT»
NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH
MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT 2025

«TASDIQLAYMAN»
Akademik Sh. Alimov nomidagi
RIF va PIATM direktori
N.N. Parpiyeva

2025 yil

«SURUNKALI BRONXIT»
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH
MILLIY KLINIK STANDARTI

TOSHKENT 2025

**MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN
MUTAXASSISLAR NOMI**

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomi	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
XKT-10: J40; J41; J41.0; J41.1; J41.8; J42.	O'tkir yoki surunkali deb aniqlanmagan bronxit; Oddiy va shilliq-yiringli surunkali bronxit; Oddiy surunkali bronxit; Shilliq-yiringli surunkali bronxit; Aralash,oddiy va shilliq-yiringli surunkali bronxit; Aniqlanmagan surunkali bronxit.	OSH; Terapevt/ Pulmonolog.	Rentgenolog.	Terapevt/ Pulmonolog.	Rentgenolog.
XKT-11: CA20.1 CA20.10 CA20.11 CA20.12 CA20.13 CA20.1Y CA20.1Z	Surunkali bronxit; Oddiy surunkali bronxit; Shilliq-yiringli surunkali bronxit; Aralash,oddiy va shilliq-yiringli surunkali bronxit; Chuziluvchan bakterial bronxit; Aniqlangan surunkali bronxit; Aniqlanmagan surunkali bronxit.	OSH; Terapevt/ Pulmonolog.	Rentgenolog.	Terapevt/ Pulmonolog.	Rentgenolog.

SURUNKALI BRONXIT NOZOLOGIYASI BO'YICHA TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni (Har bir davolangan holat uchun)	Davolash muddati	
		Ambulator yordam		Statsionar yordam					
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari			
Mutaxassis (shifokor) maslahati Asosiy:	1. OSH	+					2 marta	Ambulator yordam: 7-8 kun. Statsionar yordam: 7-8 kun faqat alohida ko'rsatmalar bo'lganda	
	2. Terapevt	+	+	+			2 marta		
	3. Pulmonolog		+	+	+	+	2 marta		
<i>Izoh: Ko'rsataga muvofiq takroriy qo'shimcha mutaxassislar ko'rigi tavsiya etiladi</i>									
Mutaxassis (shifokor) maslahati Qo'shimcha:	1. Rentgenolog		+	+	+	+	1 marta		
<i>Izoh: bemorda qo'shimcha boshqa yoki yondosh kasalliklari aniqlangan holatda, ko'rsatmaga muvofiq boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarning ko'rigi o'tkazilishi mumkin..</i>									
Laborator tekshiruvlar Asosiy:	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili	+	+	+	+	+	1-2 marta		
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili	+	+	+	+	+	1-2 marta		
	3. Gramm bo'yicha bo'yalgan balg'am surtmasining mikroskopiyasi	+	+	+	+	+	1 marta		
	4. S reaktiv oqsil miqdorini aniqlash		+	+	+	+	1-2 marta		
	5. Balg'amni G-Xpert usulida tekshirish		+			+	+		1 marta
	6. Biokimyoviy tahlillar: qondagi ALT, AST, bilirubin, mochevina, kreatinin, qand miqdorini aniqlash			+	+	+	+		1-2 marta

Izoh: Laborator tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.

Laborator tekshiruvlar Qo'shimcha:	7. Koagulogramma				+	+	+	2 marta
	8. Balg'amning aerob, fakultativ-anaerob mikroorganizmlarga va zamburug'larga bakteriologik tekshiruvi (posev)					+	+	1 marta
	9. Mikroorganizmlarning antimikrob va boshqa dori vositalarga sezuvchanligini aniqlash.					+	+	1 marta
	10. Qondagi prokalsitonin testi					+	+	2 marta

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy laborator diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

Instrumental tekshiruvlar Asosiy:	1. Pikfloumetriya	+						
	2. Spirometriya, bronxolitik sinamalar bilan	+	+	+	+	+	+	2 marta
	3. Pulsoksimetriya	+	+	+	+	+	+	2 marta
	4. O'pka rentgenografiyasi (2 proyeksiyali)		+	+	+	+	+	1 marta

Izoh: Instrumental tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.

Instrumental tekshiruvlar Qo'shimcha:	5. EKG	+	+	+	+	+	+	1 marta
--	--------	---	---	---	---	---	---	---------

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlar o'tkazilishi mumkin.

*STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA: nafas yetishmovchiligi kuzatilgan hollarda, qondagi saturatsiya 94% dan kam bo'lgan holatlar;

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni (Har bir davolangan holat uchun)	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Boshqa turdagi tekshiruvlar	6 minutlik yurish testi	+	+					

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

Tekshiruvlar ro'yxati klinik holatga qarab to'ldirilishi va takroriy o'tkazilishi mumkin!

DAVOLASH TADBIRLARI
Medikamentoz davo

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz terapiya)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha Sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi (har bir davolangan holat uchun)
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi							
1. Mukolitik dori vositalar: Ambroksol Bromgeksin N-atsetilsistein	ichishga 90 mg/sut; ihishga 32 mg/sut; ichishga 600 mg/sut.	+	+	+	+	+	3 tab. 4 tab. 1 tab.	21 tab. 28 tab. 7 tab.
2. QTBA+ QTAX: Fenoterol/ipratropiy bromid	ingalyatsion 50/20 mkg; 2 doz x 3-4 mahal ingalyatsion 0,5/0,25 mg/ml; 1-2 ml x 3-4 mahal	+	+	+	+	+	6 doza 4 ml	1 aerazol 2 fl.

Izoh: QTBA – qisqa ta'sirli β 2-agonistlar, QTAX – qisqa ta'sirli antixolinergiklar

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davolar)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha Sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi (har bir davolangan holat uchun)
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi							
1. Tizimli GKS: Prednizolon	ichishga 30 mg/sut sutkasiga			+	+	+	6 tab.	30 taб.
2. IGKS: Budesonid	ingalyatsion 200, 400 mkg; 1 doz x 2 mahal	+	+	+	+	+	2 kap.	10 kap.
3. Antibiotiklar: β –laktamlar:		+	+	+	+	+	2 tab.	14 taб.

Amokitsillin/klavulanat	ichishga, 875/125 mg; 1 tab x 2 mahal							
Makrolidlar: Azitromitsin	ichishga 250, 500mg	+	+	+	+	+	1 tab.	3 tab.
Sefalosporinlar III avlod: Sefeksim	ichishga 400 mg		+	+	+	+	1 tab..	5 tab.
Ftorxinolonlar: Levofloksatsin	ichishga 250, 500mg;		+	+	+	+	1 tab.	7 tab.

Izoh: Milliy klinik protokollarda mos ravishda qo‘shimcha dori vositalar tavsiya etilishi mumkin. Ushbu dori vositalarning bir kurslik dozasi faqat kasallikning aynan shu xuruj (qo‘zish) davrida ambulator yoki statsionar yordamini ko‘rsatish uchun ishlatiladigan miqdori ko‘rsatilgan.

PARHEZ STOLI/DIYETA

Ovqatlanish tartibi	Tibbiy yordam ko‘rsatish darajasi va turi bo‘yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Parhez stoli va uning davomiyligi					
1. 15 – stol	+	+	+	+	+

DISPANSERIZATSIYA

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. OSH	+		1 marta yiliga og‘irlik darajasiga qarab	Doimiy
	2. Terapevt O‘qitish; Chekishni tashlashni tavsiya etish; Jismoniy faollik mashqlarini o‘rgatish.	+	+	1 marta yiliga og‘irlik darajasiga qarab	
	3. Pulmonolog (mMRS testlarini baholash) O‘qitish; Chekishni tashlashni tavsiya etish; Jismoniy faollik mashqlarini o‘rgatish.		+	1 marta yiliga og‘irlik darajasiga qarab	

Izoh: Qo‘shimcha kasalliklarning og‘irligini baholash uchun holatdan kelib chiqib boshqa tor doiradagi mutaxassilar maslahati tavsiya etiladi.

Laborator tekshiruvlar					
-------------------------------	--	--	--	--	--

Izoh: Qo‘shimcha kasalliklarning og‘irligini baholash uchun holatdan kelib chiqib laborator tekshirishlar o‘tkaziladi.					
Instrumental tekshiruvlar	1. 6 daqiqalik yurish testi		+	1 marta yiliga	
	2. Pulsoksimetriya		+	1 marta yiliga	
	3. Spirometriya/pikfloumetriya		+	1 marta yiliga	
	4. Ko‘krak qafasi rentgenografiya		+	1 marta yiliga	
Izoh: Qo‘shimcha kasalliklarning og‘irligini baholash uchun va ko‘rsatmalar bo‘lganda holatdan kelib chiqib boshqa qo‘shimcha instrumental tekshirishlar o‘tkaziladi.					

PROFILAKTIKA

Davolash tadbirlari		OSHP/OP	KTMP	O‘rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozasi
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo‘llanilishi				
1. Grippga qarshi vaksinatsiya, har yili mavsumiy	0.25-0.5 ml/doz t/o		+	1 doza	1 doza
2. Pnevmonokli infeksiyaga qarshi vaksinatsiya, profilaktik 1 marta har 5 yilda, buster doza 1-marta o‘tkazilgan vaksinatsiyadan 1 yil o‘tgandan keyin tavsiya etiladi.	0.5 ml/doz t/o		+	1 doza	1 doza
Izoh: Milliy klinik protokollarga mos ravishda qo‘shimcha usullar tavsiya etilishi mumkin.					